

Dosarul nr. 3ra-1268/2021
2-15013189-01-3ra-07122021

Prima instanță: Judecătoria Cahul, sediul Central (E. Bancov)
Instanța de apel: Curtea de Apel Cahul (R. Petrov, S. Pilipenco, E. Dvurecenshii)

Î N C H E I E R E

19 ianuarie 2022

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

În componența:

Președintele completului, judecătorul
judecători

Ala Cobăneanu
Nina Vascan
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului depus de către Dumitru Croitoru,
în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de
Dumitru Croitoru împotriva Consiliului comunal Țiganca, raionul Cantemir, Primăriei
comunei Țiganca, raionul Cantemir, cu privire la anularea parțială a actului
administrativ, restituirea terenului arendat până la expirarea termenului arendeii,
încasarea prejudiciului moral, compensarea cheltuielilor de judecată,
împotriva deciziei din 02 noiembrie 2021 a Curții de Apel Cahul,

c o n s t a t ă :

La 20 februarie 2012, Dumitru Croitoru a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Consiliului comunal Țiganca, raionul Cantemir, solicitând anularea pct. 1,
lit. a), poziția a 3-a din decizia Consiliului comunal Țiganca cu nr. 05/21-XXV din
14 decembrie 2011 „Cu privire la retragerea din circuitul agricol a terenurilor agricole
ce au fost inundate în vara anului 2010”, restituirea terenului arendat până la expirarea
termenului arendeii, încasarea prejudiciului moral în mărime de 3 000 de lei,
compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii Dumitru Croitoru a indicat că, în urma licitației organizate
de Primăria comunei Țiganca din 11 ianuarie 2010, a obținut în arendă un lot de teren
cu suprafața de 10 ha. Contractul de arendă a fost încheiat pe un termen de 3 ani.

Reclamantul susține că la 06 februarie 2012, a fost avizat de primărie precum că
contractul de arendă este reziliat din motivul inundației complete în vara anului 2010 a
câmpului xxxx, terasa de jos a extravilanului satului Ghioltosu.

Reclamantul consideră că, primăria greșit a adoptat unilateral hotărârea de a rezilia contractul, fără a-l informa după cum prevede legislația în vigoare.

Aflând despre crearea obstacolelor la folosirea terenului, la 20 ianuarie 2012 a depus cerere prealabilă prin care a solicitat explicații, dar până la data adresării în instanță nu a primit răspuns.

Adresându-se de mai multe ori în mod verbal către Consiliul comunal Țiganca, a primit invitație la ședința ordinară a Consiliului comunal Țiganca din 03 februarie 2012, ora 14:00, la care trebuia să se examineze cererea dânsului de anulare în parte a deciziei consiliului cu nr. 05/21- XXV din 14 decembrie 2011, despre rezultatele căreia la fel nu a fost înștiințat în scris.

Reclamantul consideră că, prin decizia Consiliului comunal Țiganca din 14 decembrie 2011 și rezilierea contractului de arendă în mod unilateral i-au fost încălcate drepturile de arendaș garantate prin lege și având în vedere refuzul pârâtului de a soluționa litigiul pe cale amiabilă, a depus prezenta cerere de chemare în judecată.

Prin hotărârea din 27 februarie 2013 a Judecătoriei Cantemir, acțiunea înaintată de Dumitru Croitoru împotriva Consiliului comunal Țiganca, raionul Cantemir, a fost respinsă din motivul omiterii termenului de prescripție (f.d.100, 105-106, vol. I).

Prin decizia din 11 iunie 2013 a Curții de Apel Cahul, a fost admis apelul depus de Dumitru Croitoru, casată hotărârea din 27 februarie 2013 a Judecătoriei Cantemir, cu restituirea cauzei spre rejudecare în prima instanță (f.d. 131-133, vol. I).

La 19 august 2013, Dumitru Croitoru a depus cerere suplimentară împotriva Primăriei comunei Țiganca, solicitând anularea actului din 12 august 2010 de reziliere a contractului de arendă nr. 11 „p” din 16 ianuarie 2010, având în vedere că actul nu este semnat de el (f.d. 142, vol. I).

Prin încheierea protocolară din 11 iunie 2014 a Judecătoriei Cantemir a fost atras în proces în calitate de intervenient accesoriu Primăria comunei Țiganca, raionul Cantemir și Nicolae Echimenco (f.d.9, vol. II).

Prin hotărârea din 17 ianuarie 2015 a Judecătoria Cantemir, a fost respinsă acțiunea înaintată de Dumitru Croitoru împotriva Consiliului comunal Țiganca, ca nefondată (f.d.40, 43-44, vol. II).

Prin decizia din 24 martie 2015 a Curții de Apel Cahul, a fost admis apelul declarat de Dumitru Croitoru, casată hotărârea primei instanțe și restituirea cauzei spre rejudecare, în alt complet de judecată (f.d. 66, 67-70, vol. II).

La rejudecarea cauzei în instanța de fond, Dumitru Croitoru la 15 iulie 2015 a depus cerere de modificare a pretențiilor din acțiune solicitând adăugător desființarea licitației din 24 ianuarie 2012 și a contractului de vânzare-cumpărare prin care s-a dispus vânzarea terenului litigios cu suprafața de 10 ha lui Echimenco Nicolae (f.d. 113, vol. II).

Prin încheierea din 03 octombrie 2019 a Judecătoriei Cahul, sediul Cantemir, a fost declinată competența de la judecarea cauzei de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Croitoru Dumitru împotriva Consiliului comunal, Primăriei Țiganca, r-nul Cantemir și a lui Echimenco Nicolae, cu privire la contestarea actelor administrative. S-a transmis dosarul la sediul Central al Judecătoriei Cahul, pentru repartizare judecătorului specializat în contencios administrativ (f.d. 117-119, vol. III).

Prin încheierea din 16 octombrie 2020 a Judecătoriei Cahul, sediul Central, au fost separate într-un proces aparte pretențiile lui Dumitru Croitoru înaintate împotriva Consiliului comunal Țiganca, raionul Cantemir, Primăriei comunei Țiganca, raionul Cantemir, lui Nicolae Echimenco privind anularea licitației din 24 ianuarie 2012 și a contractului de vânzare-cumpărare a terenului agricol, de pretențiile înaintate împotriva Consiliului comunal Țiganca, raionul Cantemir, Primăriei comunei Țiganca, raionul Cantemir, privind anularea pct. 1, lit. a), poziția a 3-a din decizia Consiliului comunal Țiganca cu nr. 05/21-XXV din 14.12.2011 „Cu privire la retragerea din circuitul agricol a terenurilor agricole ce au fost inundate în vara anului 2010”, restituirea terenului arendat până la expirarea termenului arendeii, încasarea prejudiciului moral, anularea actului din 12 august 2010 de reziliere a contractului de arendă nr. 11 „p” din 16 ianuarie 2010, compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 05 noiembrie 2020 a Judecătoriei Cahul, sediul Central, a fost respinsă ca neîntemeiată acțiunea înaintată de Dumitru Croitoru împotriva Consiliului comunal Țiganca, raionul Cantemir, Primăriei comunei Țiganca, raionul Cantemir, cu privire la anularea pct. 1, lit. a), poziția a 3-a, din decizia Consiliului comunal Țiganca cu nr. 05/21-XXV din 14 decembrie 2011 „Cu privire la retragerea din circuitul agricol a terenurilor agricole ce au fost inundate în vara anului 2010”, restituirea terenului arendat până la expirarea termenului arendeii, încasarea prejudiciului moral, anularea actului din 12 august 2010 de reziliere a contractului de arendă nr. 11 „p” din 16 ianuarie 2010, compensarea cheltuielilor de judecată.

A fost încasat de la Dumitru Croitoru în beneficiul Primăriei comunei Țiganca, raionul Cantemir, suma de 21 670 de lei cu titlu de cheltuieli de judecată (f.d.179, 183-190, vol. III).

Prin decizia din 02 noiembrie 2021 a Curții de Apel Cahul, a fost respins apelul declarat de către avocatul Stoian Ion în interesele lui Dumitru Croitoru, cu menținerea hotărârii din 05 noiembrie 2020 a Judecătoriei Cahul, sediul Central.

A fost încasat de la Dumitru Croitoru în beneficiul Primăriei comunei Țiganca, raionul Cantemir suma de 1900 de lei, cu titlu de cheltuieli de asistență juridică și cheltuieli de transport suportate la judecarea cauzei în instanța de apel (f.d.33-34, 35-47, vol. IV).

Pentru a decide astfel, instanța de apel a apreciat ca fiind corectă soluția primei instanțe de a respinge ca neîntemeiată acțiunea depusă de Dumitru Croitoru or, contractul de arendă a fost reziliat în urma semnării actului de confirmare a rezilierii contractului de arendă din 12 august 2010, semnat inclusiv și de Dumitru Croitoru.

Instanța de apel a reținut că, concluziile raportului de constatare tehnico-științifică nr. 1713 din 06 august 2012, care este un act realizat pe cale extrajudiciară, vin în contradicție cu cele două rapoarte de expertiză judiciară realizate la caz, dintre care o expertiză în comisie. Colegiul judiciar a conchis că nu poate avea valoare probantă mai mare raportul de constatare tehnico-științifică nr. 1713 din 06 august 2012 față de rapoartele de expertiză judiciară realizate ulterior. Or, concluziile, rapoartelor de expertiză judiciară completându-se reciproc confirmă că semnăturile din actul din 12 august 2010 aparțin anume lui Dumitru Croitoru.

Astfel, necătând la faptul că, Dumitru Croitoru invocă că nu ar fi semnat actul din 12 august 2010 prin care se confirmă rezilierea contractului de arendă nr. 11-p din

16.01.2010, încheiat între Primăria comunei Țiganca și Dumitru Croitoru, poziția acestuia este combătută prin materialele cauzei, inclusiv prin rapoartele de expertiză judiciară, dintre care un raport fiind realizat în comisie și care demonstrează că, anume Dumitru Croitoru a semnat actul din 12 august 2010.

De asemenea, instanța de apel a considerat că prima instanță just a făcut trimitere la art. 14 alin. (1) lit. a) din Legea cu privire la arenda în agricultură care prevede că, rezilierea contractului de arendă are loc prin acordul comun al părților contractante, respectiv actul din 12 august 2010 cu privire la confirmarea rezilierii contractului de arendă nr. 11 „p” din 16 ianuarie 2010 și este acordul părților la rezilierea contractului de arendă. Adoptarea deciziei Consiliului comunal Țiganca nr. 05/21-XXV din 14 decembrie 2011 a fost determinată de situația de incertitudine legată de imposibilitatea utilizării terenurilor arendate, atât de către Dumitru Croitoru, cât și de alte persoane, în rezultatul inundațiilor din vara anului 2010, precum și necesitatea de a exclude impozitarea acestor terenuri pentru anul 2012, în condițiile în care nu erau posibil de prelucrat.

Astfel, decizia adoptată a avut un scop legal, nu a fost un abuz sau exces de putere a autorității publice locale, fiind bazată în partea contestată pe actul din 12 august 2010 cu privire la confirmarea rezilierii contractului de arendă nr. 11 „p” din 16 ianuarie 2010.

La 24 noiembrie 2021, Dumitru Croitoru, a depus cerere de recurs nemotivată (f.d. 55, vol. IV), iar la 23 decembrie 2021 (prin intermediul oficiului poștal) a depus la Curtea Supremă de Justiție motivarea recursului împotriva deciziei din 02 noiembrie 2021 a Curții de Apel Cahul, solicitând anularea deciziei contestate, cu adoptarea unei decizii noi de admiterea acțiunii (f.d. 72-73, vol. IV).

În motivarea recursului Dumitru Croitoru și-a manifestat dezacordul cu soluția instanțelor de judecată, invocând că nu a semnat actul de reziliere a contractului de arendă 12 august 2010, iar instanța de apel nu s-a expus asupra tuturor motivelor de casare a hotărârii instanței de fond invocate în cererea de apel, examinând cauza doar prin prisma unei singure probe, a raportului de expertiză.

Conform art. 244 alin.(1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

În conformitate cu art. 245 din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar.

Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

La 02 noiembrie 2021 Curtea de Apel Cahul a pronunțat decizia contestată, fiind recepționat dispozitivul deciziei de către reprezentantul recurentului, avocatul Ion Stoian la 08 noiembrie 2021 (f.d. 50, vol. IV), iar decizia motivată a fost recepționată la 06 decembrie 2021 (f.d. 64, vol. IV).

La 24 noiembrie 2021, Dumitru Croitoru a depus recurs nemotivat împotriva deciziei din 02 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, iar la 23 decembrie 2021

(prin intermediul oficiului poștal) a depus în termen motivarea recursului împotriva deciziei din 02 noiembrie 2021 a Curții de Apel Cahul (f.d. 72-73, vol. IV).

La 27 decembrie 2021, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimaților a fost expediată copia recursului motivat, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței, însă până la data examinării admisibilității recursului, intimații nu au făcut uz de dreptul de a depune referință.

Examinând temeiurile invocate în recurs în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul inadmisibil din următoarele motive.

Prin prisma art. 246 alin. (1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, în acord cu alin. (2) din art. 246 Codul administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f).

Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, instanța de recurs reține că din Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevelopativ al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate, într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

Instanța de recurs reține că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ.

În context, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicite admise (Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că este inadmisibilă cererea de recurs depusă de Dumitru Croitoru.

În conformitate cu prevederile art. art. 230, 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Recursul depus de către Dumitru Croitoru, se declară inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

judecători

Nina Vascan

Victor Burduh